

I. **VIRÁGKALENDÁRIUM: Üde erdők**

33p/

a) Nevezd meg a képen látható növényfajokat! (5)

		
1.	2.	3.
		
4.	5.	

b) Párosítsd a fajokat a rájuk jellemző leírással! Válaszodat (a sorszámot) a rubrikába írd! (25)

a	Az üde erdők kora tavaszi aszeptusának jellemző egyszikű, hagymás növénye.	
b	A Zempléni-hegységtől Keszthelyig a középhegység vonulatában, az Alpokalján és dél felé a Dunántúl erdeiben is sokfelé elterjedt, sőt az Alföld néhány pontján is előfordul.	
c	Ritkább és jobban kötődik a vízhez. Utak mentén, erdőszegélyeken, patak völgyek oldalában, többnyire friss, vízcsorgásos helyeken fordul elő. Március végétől április végéig virágzik.	
d	Csak savanyú talajú erdőkben, mészből szegény, ám humuszban gazdag helyeken, mohapárnák közt, fák tövében nyílik.	
e	A növény tövében mindig csak egyetlen hagyma található, amelyből egyetlen tőlevelet hajt.	
f	Márciustól virágzik. 15-25 cm magasra nő.	
g	A Dunántúli-középhegységben a gyertyános-tölgyesekben és a bükkösökben találkozhatunk vele.	
h	Tavasszal, amikor virágzik, lomblevelei még nincsenek, a virágot hozó hajtáson csak sűrűn ülő, apró, pikkelyszerű levelek vannak.	
i	A tőlevél széles, másfél cm is lehet, szára akár a 20 cm-t is elérheti.	
j	Alacsony termetű, törékeny növényke, amely a földfelszín alatt megbúvó indákkal terjed.	
k	A virágzó példányoknak nincs tőlevelük, száruk kopasz, felső harmadukban viszont 3 háromszögletű nyeles gallérlével található.	
l	A virágok alatt lévő murvalevelek épek, míg rokonánál ujjasan szabadok.	
m	A virágok fészkesvirágzatot alkotnak, a fészkek szárcsúcsi részei tömött fűrtökben ülnek, ránézve nagyobb fejecské bonyoltságát keltik. Egy-egy virágban csak sugaras szimmetriájú, fehér színű, csöves virágok találhatóak.	
n	A többnyire magányos, csak néha kettős virág a hajtás csúcsán ül. Benne a virágtakaró levelek száma rendszerint 6, esetleg 8, színük krétafehér.	
o	Lepellevelei sárga színűek.	
p	Levelei halványzöldek, hármások, néha négyesek. Felületes szemléllő akár négylevelű lóherének is nézhetné.	
q	A később megjelenő lomblevelek nagyok, átmérőjük 40 cm is lehet. A szélük kétszeresen fogazott, a fonáluk fehéren molyhos. A nyelvük üreges, felületükön sekély, széles barázda húzódik.	
r	Gyakran kisebb-nagyobb foltokban tenyészik, jellegzetes, vakító virágtakarója élesen elüt a sárgálló, pirosuló vagy kéklő egyéb kora tavaszi virágoktól.	
s	Lomblevelei hármások, széles karéjúak, lekerekítettek.	
t	Vékony, vízszintesen húzódó barna színű, földfelszín alatti hajtásba, gyöktörzsébe halmozza fel a napsütéses tavaszi órák alatt előállított tápanyagot, hogy aztán abból táplálkozva, a talajba visszahúzódva élje le az év nagy részét a következő tavaszi szírombontásig. Nem védett.	
u	Virágai tőálló, magányosan nyílnak, a szíromlevelek színe fehér, és vékony, piros csíkok húzódnak rajta. Felfelé állnak, vagy bókólok.	
v	Nagy elterjedésű faj – az Északi-középhegységben végig, az Alpokalján és a Dunántúlon is előfordul-, nem túl gyakori. Hazánkban védett.	
w	A virágkocsányok rövidek, a szíromlevelek színe liláspiros. Fehér színű változata nagyon ritka. A természetes virágzat bókol.	
x	Jellegzetessége, hogy a tavaszi virágok elnyílását követően, nyár elején kisebb, zártan termékenyülő virágokat hoz. Termése éretten felpattanó kicsiny tok.	
y	Üde gyertyánosok, bükkösök növénye, de hegyvidéki fenyvesekben is előfordul. Hazánkban a hegyvidékeken, valamint síkvidékeken a Dráva mentén láthatjuk,	

c) Mit jelent a következő kifejezés: kora tavaszi geofiton aszpektus? Mi jellemző előfordulásukra, életmódjukra? Írj példákat is!(3)

II. HAZAI TÁJAKON: A Zselici Tájvédelmi Körzet

27p/

1. Mi jellemző a táj geológiájára? (3)

2. Milyen talajok fordulnak elő? (2)

3. Mi jellemzi a táj éghajlatát? (2)

4. Mit látsz a képen? Mi a másik elnevezése? (2)

5. Milyen különleges extrazonális társulással találkozhatunk itt?(1)

6. Milyen fajok jellemzik az előbbi társulás kora tavaszi aljnövényzetét? (4)

7. Nevezd meg itt található k-alpesi (1) és illír(3) eredetű fajokat! (4)

8. Nevezd meg az alábbi itt élő védett állatfajokat! (6)

Sa.Bihan-Schoriels

© Tóth Marcella - www.mme.hu

1.

2.

3.

4.

5.

6.

9. Mely orchideafajok élnek itt? (3)

Leadási határidő: 2020. április 4.

Természettudományi Tanári, a biológia tanároknak add!

NEVEDET, OSZTÁLYODAT NE FELEJTSD EL FELÍRNI!

Forrás: TermészetBúvár 2020/1. szám, internet

Összesen: 60 pont/